

N:o 42.

Af herr **E. Svensson** från Karlskrona, med förslag till ändrad lydelse af § 34 mom. 2 värnpligtslagen.

Då flottan, såsom värnpligtslagens bestämmelser i förevarande fall lyda, icke vid mobilisering genom uppbåd af beväring skulle kunna erhålla det nödiga antalet värnpligtiga befälhafvare, styrmän, öfvermaskinister och maskinister, är det af stor vigt att åtgärd för att, så vidt möjligt, rätta detta missförhållande vidtages genom derhän bidragande ändring i nämnda lag.

Enligt 1860 års bevärningsförordning vore allt å sjömanshus inskrifvit sjöfolk samt alla befälhafvare, styrmän och maskinister vid handelsflottan skyldiga att under krig tjenstgöra vid flottan från och med 21 till och med 35 års ålder, emot det att de voro befriade från vapenöfning under fredstid.

Flottan hade då 15 årsklasser beväring, hvilka vid hvarje tillfälle borde kunna fylla dess behof af värnpligtige.

Genom 1885 års värnpligtslag framtogs flottan 9 årsklasser beväring, hvadan endast de 6 första årsklasserna då återstodo.

Enär medelåldern för dem, som erhålla befälhafvarebref eller aflägga maskinistexamen, kan anslås till omkring 26 år, och således många af dessa befälhafvare och maskinister tillhöra de äldre årsklasser, som äfven enligt senast fastställda värnpligtslag icke längre äro värnpligtiga vid flottan utan i stället tillhöra landstormen, kan man med stor sannolikhet

Bih. till Riksd. Prot. 1893. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 8 Häft. N:is (42—45). 1

förtuse, att det vid mobilisering för sjökrigstjensten nödiga antalet värnpliktige befälhafvare och maskinister icke må kunna fyllas ens genom inkallande af alla de årsklasser, som enligt nu gällande värnpligtslag skulle tillhöra flottans beväringss första uppbåd. Ty äfven om det i rullorna öfver de värnpliktige upptagna antalet befälhafvare, styrmän och maskinister skulle vara tillräckligt för flottans behof af dylika yrkesmän, torde ändock brist komma att vid mobilisering uppstå, enär det, enligt § 43 värnpligtslagen, såsom laga förfall för inställelse till tjenstgöring under krigstid räknas att vara på utrikes resa stadd, och då, enligt under sistlidna år från sjömanshusen inkomna uppgifter å befälhafvare m. fl. mellan 20 och 35 års ålder, 83 procent af befälhafvarne, 71 procent af styrmännen och 62 procent af maskinisterna voro använda uti utrikes sjöfart.

För erhållande af befälhafvare- eller styrmansbref samt för berättigande att tjenstgöra såsom öfvermaskinist eller maskinist å ångfartyg erfordras att hafva aflagt motsvarande examina vid någon af rikets navigationsskolor (eller flottans underbefälsskolor), och enär af anslagen under riksstatens 5:te hufvudtitel, enligt 1892 års stater, ett belopp af icke mindre än 95,400 kronor tages i anspråk för bestridande af kostnaderna för undervisningen vid navigationsskolorna, kan det icke synas obilligt, om de, som begagnat sig af nämnda undervisning, äfven ålades vissa skyldigheter.

Paragraf 34 mom. 2 af värnpligtslagen har, för fyllande af en för hären vid mobilisering beräknad brist af vissa behöfliga beväringssmän, ålagt dem, som minst 2 år varit inskrifna som studerande vid universitet eller annan statens högskola, att, såsom vederlag för åtnjuten undervisning på statens bekostnad, under hela sin tjenstetid i beväringen tillhöra första uppbådet. Under sådant förhållande kan det ju icke anses obilligt — om än navigationsskolorna icke kunna anses annat än såsom särskilda yrkesskolor — att också de som i dessa skolor erhållit kostnadsfri undervisning och aflagt examen, som berättigar till utöfvande af yrken, deraf godt förvärf för egen person och familj snart kan erhållas, i ersättning derför ålades skyldighet af samma art som de förstnämnde studerande, hvilka i regeln visserligen icke förr än efter lång tid kunna draga motsvarande nytta af den kostnadsfria undervisning de åtnjutit vid universitet eller annan statens högskola.

Med stöd af hvad jag ofvan anført får jag vördsamt anhålla, att Riksdagen behagade besluta att åt § 34 mom. 2 i värnpligtslagen af den 5 juni 1885, sådant detta lagrum lyder enligt lagen af den 2 december 1892, må gifvas följande förändrade lydelse:

§ 34.

1. _____

2. Den som under minst två år varit inskrifven såsom studerande vid universitet eller annan statens kögskola, äfvensom den, som vid någon af rikets navigationsskolor, efter i sådan skola genomgången kurs, aflagt examen, tillhör likaledes första uppbådet under hela sin tjänstetid i beväringen.

Med anhållan om remiss till lagutskottet, anhålles vördsamt att utskottet, vid behandling af motionen, ville, derest formel ändring i dess ordalydelse finnes lämplig, sådan vidtaga.

Stockholm den 24 januari 1893.

Edu. Svensson.

N:o 43.

Af herr **E. Svensson** från Karlskrona med förslag till ändrad lydelse af §§ 25 och 27 värnpligtslagen.

Alltifrån införandet af beväring sinstitutionen här i landet och äfven sedan denna institution genom 1885 års värnpligtslag erhållit större stadga, samt än vidare genom derefter tillkomna ändringar, har det befarna sjöfolket i beväring åldern vid handelsflottan genom undantagsbestämmelser varit antingen helt och hållet befriadt från all öfning i freds-